

28.04.2026 nr DM-132201-11

Moora liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320376 pikendamistaotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUS

Lähtudes alljärgnevast, osäühing MOREEN 02.05.2025 esitatud Moora liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320376 pikendamistaotlusest ning tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punktide 1, § 6 lõike 2 punktide 2 ja lõikele 4, § 6¹ lõigetele 3 ja 5, § 9 lõikele 1, § 11 lõigetele 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõikele 1 ja § 3 punktide 4, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“, otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Moora liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320376 pikendamistaotlusele.

1.2. Moora liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320376 pikendamistaotluse menetlemisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Kaevandatud mahu aruannete esitamisel, plokkidest 14, 15 ja 16 kaevandamisel, on kaevandajal kohustus kinni pidada kasutusala protsentuaalsest jaotusest: ehitusliiv 66%, ehituskruus 16% ja täiteliiv 18%.

1.2.2. Reostuse vältimiseks teostada pidevat tehnilise korrasoleku kontrolli karjääris kasutatava tehnika üle, hooldust ja tankimist viia läbi selleks kohandatud alal. Kaevandamisel järgida rangelt kõiki keskkonnakaitse ja ohutustehnika nõudeid.

1.2.3. Karjääris müra tekitavad tegevused (nt maavara väljavedu, ekskavaatoriga töö) on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7.00-21.00. Nädalavahetustel ja riigipühadel on töötamine keelatud.

1.2.4. Juhul kui tolm põhjustab häiringuid ümbruskonna aladele või elanikele, tuleb karjääri tegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse.

1.3. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lõike 1¹ punkti 2 kohaselt käesolevast keskkonnamõju hindamise (edaspidi ka KMH) algatamata jätmisest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Asjaolud

Osaihing MOREEN (registrikood 10353946; aadress Kuuri, Võisiku küla, Põltsamaa vald, Jõgeva maakond, Eesti) esitas 02.05.2025 Keskkonnaametile Kellavere-Veskimäe maardla Moora liivakarjääri mäeeraldise ehitusliiva, ehituskruusa ja täiteliiva maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/320376 muutmistaotluse, mis võeti menetlusse 22.05.2025 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi KOTKAS) menetlus nr M-132201 alla).

Esitatud taotluse kohaselt soovitakse Moora liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/320376 pikendamist. Keskkonnaluba nr L.MK/320376 kehtib 11.05.2011 - 10.05.2026.

Taotletav karjäär asub Lääne-Viru maakonna Vinni valla Kellavere küla riigiomandisse kuuluval kinnistul Moora pinnasekarjäär (katastritunnus 38101:001:0010, registriosa nr 1325731), mille valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutuseks on Maa- ja Ruumiamet.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Kellavere-Veskimäe maardla (registrikaart nr 370) Moora liivakarjääri mäeeraldise aktiivse tarbevaru plokki 14, 15 ja 16. Tegemist on olemasoleva mäeeraldisega, mille pindala on 4,64 ha ja teenindusmaa pindala on 5,33 ha. Mäeeraldisega seotud varu on järgmine: 14. ploki ehitusliiva tarbevaru on 452,34 tuh m³ ja kaevandatav varu 334,34 tuh m³, 15. ploki ehituskruusa tarbevaru on 109,84 tuh m³ ja kaevandatav varu 81,84 tuh m³ ja 16. ploki täiteliiva tarbevaru on 123,82 tuh m³ ja kaevandatav varu 91,82 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on 46 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on ehitus ja teede ehitus. Keskkonnaloa kehtivusaega taotletakse pikendada 15 aastat. Kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseadusele (MaaPS), keskkonnaministri 23.10.2019 määrusele nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ ning kas koos taotlusega oli esitatud KeHJS § 6¹ lõike 1 kohane teave. Esitatud taotlus vastas nõuetele, sisaldades muu hulgas KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teavet.

Moora liivakarjääri keskkonnaloa taotlus on 22.05.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 22.05.2025 kirjaga nr DM-132201-3 Moora

liivakarjääri keskkonnaloa taotluse saamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Moora liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 22.05.2025 kirjaga nr DM-132201-4 Vinni Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Vinni Vallavalitsus edastas Keskkonnaametile 25.08.2025 Vinni Vallavolikogu 14.08.2025 otsuse nr 26 (KOTKAS 26.08.2025 nr DM-132201-9). Vinni Vallavolikogu kooskõlastas Osaihingu MOREEN Moora liivakarjääri keskkonnaloa muutmistaotluse.

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad riigikaitse ehitise Kellavere linnaku piiranguvööndiga, mistõttu vastavalt MaaPS § 49 lõikele 4 edastas Keskkonnaamet Moora liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 22.05.2025 kirjaga nr DM-132201-5 arvamuse saamiseks Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele. Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus vastas Keskkonnaameti kirjale 25.06.2025 kirjaga nr 4-4/25/2732-2 (KOTKAS 25.06.2025 nr DM-132201-8). Kirjas teavitati, et taotluses märgitud asukohas ja mahus keskkonnaloa muutmise korral ei ole ette näha negatiivset mõju riigikaitse ehitisele. Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusel ei ole keskkonnaloa L.MK/320376 muutmise taotluse kohta vastuväiteid ega täiendavaid ettepanekuid.

2.2. Õiguslikud alused

KeHJS § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse KMH algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lõike 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 2, § 6¹ lõike 3, § 11 lõigete 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lõike 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakavandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

KeHJS § 11 lõike 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhindangust (vt ptk 3) ja asjaomase asutuse seisukohast (seisukohad ning selgitused nendega arvestamise või arvestamata jätmise kohta, vt ptk 4). KeHJS § 11 lõike 4 kohaselt, kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lõike 2 või 2¹ alusel, lisatakse otsusele eelhindang.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (KeHJS § 6¹ lõige 5).

Keskkonnaamet on eelhinnangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. Moora liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotlus nr T-KL/1028653, sh KeHJS § 6¹ lõike 1 kohane teave;
2. Moora liivakarjääri (maavara kaevandamise luba nr L.MK/320376) Markšeiderimõõdistus seisuga 13.11.2022 Töö nr 23-653;
3. Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakendused (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/>);
4. Lääne-Viru maakonnaplaneering 2030+ (kehtestatud 27.02.2019 Lääne-Viru Riigihalduse ministeri käskkirjaga nr 1.1-4/30 – muudetud osaliselt Tapa Vallavolikogu 29.09.2022 otsusega nr 48); <https://riigiplaneering.ee/laane-viru-maakonnaplaneering-2030>);
5. Vinni valla üldplaneering (kehtestatud Vinni Vallavolikogu 27.06.2024 otsusega nr 17; <https://planeeringud.ee/plank-web/#/planning/detail/20103207>);
6. Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS; <https://infoleht.keskkonnainfo.ee/>);
7. Keskkonnaportaali (<https://register.keskkonnaportaali.ee/>).

Eelhinnangu koostamisel arvestatakse, et liivakarjääri, kus vee väljapumpamist ning ärajuhtimist ei toimu, on võimalikuks mõjualaks umbes 250 m.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Kellavere-Veskimäe maardla Moora liivakarjäär asub Lääne-Viru maakonna Vinni valla Kellavere küla riigimandisse kuuluval kinnistul Moora pinnasekarjäär (katastritunnus 38101:001:0010, registriosa nr 1325731), mille valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutuseks on Maa- ja Ruumiamet.

Esitatud taotluse kohaselt soovitakse Moora liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/320376 pikendamist. Keskkonnaluba nr L.MK/320376 kehtib 11.05.2011 - 10.05.2026.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Kellavere-Veskimäe maardla (registrikaart nr 370) Moora liivakarjääri mäeeraldisel aktiivse tarbevaru ploki 14, 15 ja 16. Tegemist on olemasoleva mäeeraldisega, mille pindala on 4,64 ha ja teenindusmaa pindala on 5,33 ha. Mäeeraldisega seotud varu seisuga 31.03.2025 on järgmine:

- ploki ehitusliiva tarbevaru on 452,34 tuh m³ ja kaevandatav varu 334,34 tuh m³
- ploki ehituskruusa tarbevaru on 109,84 tuh m³ ja kaevandatav varu 81,84 tuh m³
- ploki täiteliiva tarbevaru on 123,82 tuh m³ ja kaevandatav varu 91,82 tuh m³

Maavara kasutusalaadeks on ehitus ja teede ehitus. Keskkonnaloa kehtivusaega taotletakse pikendada 15 aastat. Kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

Mäeeraldise ja seda ümbritseva asukoha kirjeldus

Kellavere-Veskimäe liivamaardla Moora liivakarjäär asub Lääne-Virumaal Laekvere alevikust ligikaudu 2,2 km loode pool ja Simuna alevikust ligikaudu 7,5 km kirde pool. Moora liivakarjäär paikneb Moora küla keskusest 1,5 km põhjas, Rahkla külast 1,6 km edelas.

Moora liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaast lääne pool on Moora-Rohu tee (katastritunnus 38101:001:0342) maaüksuse teemaa. Moora liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaast põhja poole jääb Kuusemetsa karjääri (katastritunnus 38101:001:0046) maaüksuse mäetööstusmaa ja Veskimetsa (katastritunnus 38101:001:0235) maaüksuse mäetööstusmaa, ida poole Käpa (katastritunnus 38101:001:0272) maaüksuse metsamaa ning ida ja lõuna poole Käpa (katastritunnus 38101:001:0272) maaüksuse metsamaa. Lõuna poole jääb Keraheina (katastritunnus 38101:001:0275) haritav maa. Kohaliku Rohu-Moora tee sihtkaitsevöönd on 20 m teeteljest. Laekvere Vallavalitsus on 2010. aastal kooskõlastanud kaevandamise kuni 20 m kaugusele teeteljest. Kohalikule Rohu-Moora teele saab karjääri põhjaosast piki Kuusemetsa karjääri lõunaosa läände minevat teed mööda.

Moora liivakarjääri mäeeraldis piirneb põhjast tegutseva Kuusemetsa karjääriga (osaühing Heino Veod, kaevandamise luba nr. LVIM-022). Kuusemetsa karjääris kaevandatakse hetkel kehtiva loa LVIM-022 alusel ehitusliiva (aktiivse tarbevaru 1. plokk, pindala 6,45 ha). Läände 900 m kaugusele jääb tegutsev Kellavere-Veskimäe liivakarjäär (Veskimäe Liivamaardla OÜ, kaevandamise loa nr. L.MK/318759).

Mäeeraldise teenindusmaas kirde-lõuna-edela piirist lähimas kohas umbes 6 m kaugusele jääb Kellavere maastikukaitseala (KLO1000490) – sealjuures mäeeraldise piir on kaugemal. Kellavere maastikukaitsealale (Vabariigi Valitsuse 21. juuli 1999 a määrus nr 224) jääb suurem osa ehitusliiva passiivse reservvaru 3. plokist (pindala 33,05 ha, varu maht 4561 tuh m³). Mäeeraldise teenindusmaal on varasema kaevandamise käigus ladustatud katendipuistang, mis vajab korrastamist.

Mäeeraldise teenindusmaast üle tee jääb sideehitis maismaal VALGUSKAABEL_MIKROTORUS (vid kood ELA006) ja AHXAMK-W.3x120+35Cu 12kV elektrimaakaabelliin (VID kood 150879157, kaitsevöönd 1 m liini teljest). Moora liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa ja selle ümbrus kattub Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku alaga (tunnus LTA1000001). Moora liivakarjääri ala kattub pindalaliselt täielikult Rakvere fosforiidimaardla (registrikaart nr 0192) fosforiidi prognoosvaru 25. plokiga. Moora liivakarjäär jääb riigikaitse ehitise Kellavere linnak piiranguvööndisse.

Lähimaks vooluveekoguks on Moora liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaast ligikaudu 2,5 km kaugusele edela poole jääv Nirkjõgi (VEE1023900).

Lähimate (500 m raadiusesse jäävate) kinnistute hooned mäeeraldise teenindusmaast on:

- loode pool asuv Küüni (38101:001:0072) kaugus teenindusmaast umbes 278 m
- ida pool asuv Poolmaa (38101:001:2332) kaugus teenindusmaast umbes 288 m
- loode pool asuv Nulu (38101:001:1990) kaugus teenindusmaast umbes 351 m
- loode pool asuv Kivistiku (38101:001:2931) kaugus teenindusmaast umbes 457 m

Geoloogilised tingimused mäeeraldisel

Maastikuliselt paikneb Moora liivakarjäär Pandivere kõrgustikul, jääaja servamoodustise Kellavere mäe kirde nõlval. Karjääri aluspõhja moodustab Siluri ladestu Llandoverly ladestiku Varbola kihistu (O3-S1vr) detriitne savikas muguljas lubjakivi mergli vahekihtidega ja mikrokristalne lubjakivi.

Moora uuringuruumi teenindusala paikneb Pandivere kõrgustikul, jääaja servamoodustise Kellavere mäe kirde nõlval.

Kattekihiks on kasvukiht (muld) paksusega kuni 0,4 m ja selle all lasuv saviliivmoreen paksusega kuni 1,7 m. Kattekihti on looduslikus olekus alles veel ainult ca 600 m² mäeeraldise lääneservas.

Kasuliku kihi moodustavad liustikujõelised ja jääjärvelised setted. Liustikujõelised setted on esindatud kruusaka väga peeneteralise kuni jämeda teralise liivaga, milles esineb kuni 0,5 m kruusa vahekihte ja veeriselise kruusaga, milles on omakorda liiva vahekihte. Kruusakas liiv esineb kogu ala piires. Geoloogiliste uuringute järgi hõlmas viies puuraugus hõlmab ta kogu 15,0 m paksuse läbilõike. Põhja- ja läänepoolsetes puuraukudes (Pa-1, Pa-7, Pa-8, Pa-11 ja Pa-12) hõlmab ta läbilõike ülemise osa. Kõige väiksem on paksus mäeeraldise kirdenurgas 5,0 m (Pa-11). Kruus valdavate kihtidena on levinud mäeeraldise lääneosas veel kaevandamata alal ja on jälgitav karjääri seintes (P-1, P-2 ja P-3) kuni 7,7 m paksuse kompleksina. 2,3 m paksune kruusakiht fikseeriti mäeeraldise lõunaserva keskosas (Pa-3). Kruusakompleksid lasuvad mäeeraldise ülemises osas. Jääjärveliste setete lasund koosneb väga peene- kuni ülipeeneteralisest liivast. Jämeperud nendes on valdavalt karbonaatne, kuid esinevad üksikuid kristalliinse koostisega kruusaterasid. Jämeperu sisaldus on 0–6%. Jääjärvelised setted levivad mäeeraldise põhja- ja lääneosas ning lasuvad läbilõike alumises osas. Setete paksus on suurim mäeeraldise kirdenurgas 10 m (Pa-11).

Mäeeraldis jääb pealmisest põhjaveekihi kõrgemale. Ükski puurauk geoloogiliste uuringute ajal põhjavee tasemini ei jõudnud. Mäeeraldist võib vaadelda, kui alumiste veekihtide (Siluri veekompleks) aeratsioonivööd. Mäeeraldisest 300 m kaugusele loodesse jääva Siluri veekompleksi avava puurkaevu veetaseme abs. kõrgus on 115,0 m.

Kasutatav tehnoloogia

Mäetehnilised tingimused Moora liivakarjääris kaevandamise jätkamiseks ei ole väga keerulised. Kogu kaevandatav varu asub põhjaveetasemest kõrgemal, seega ei mõjuta kaevandamine piirkonna põhjaveetaset. Kattekiht on juba enamuses karjääri mäeeraldise alalt

kooritud ja vallitatud mäeeraldise teenindusmaa lõuna- ja idaosas. Karjääriks on olemas juurdepääs kohalikult teelt Moora-Rohu tee. Transpordist tingitud tolmu leviku piiramiseks tuleb karjääri viivat teed kuival aastaajal vajadusel niisutada. Materjali väljaveoks kasutatakse olemasolevaid karjääriteid.

Maavara kaevandatakse ühe või mitme kaeveastmega. Kogu varu asub põhjaveetasemest kõrgemal. Veetasemest kõrgemal asuva maavara kaevandamise tehnoloogiline skeem oleks järgmine. Ekskavaatoriga kaevandamisel ja laadimisel seisab ekskavaator astangu peal ning frontaallaaduriga kaevandamisel ja laadimisel liigub laadur astangu all, mõlemal juhul ammutatakse kaevist alt üles. Pöördkoppekskavaator laadib kruusa ja liiva kaeve-eest või puistangutest kalluritele või töötlemiseks (purustamiseks-sorteerimissõlme) mobiilsesse purustus-sõelumissõlme. Fraktsioneeritud (purustatud ja sõelutud) materjali veab puistangutesse (ladudesse) frontaallaadur, mis vajadusel laadib sealt ka kallureid. Väljavedu karjäärist toimub autotranspordiga. Mäetöid tehakse vastavalt kaevandamisprojektile. Karjääri korrastamine toimub korrastamistingimuste alusel koostatud korrastamisprojektist, kus on ära toodud ka korrastamiseks vajalik katendi maht.

Moora liivakarjääri kruusa ja liiva kasutatakse looduslikul kujul ja ka töödelduna. Vajadusel materjali purustatakse ja sõelutakse. Materjali töötlemiseks tuuakse karjääri aeg-ajalt mobiilne purustus-sorteerimissõlm, mis tuleb karjääris paigutada kaugemale karjääri läheduses asuvatest elamutest. Kaasaegsete purustus-sorteerimissõlmede jõudlus on suur, mis tähendab, et mehhanism töötab aasta jooksul karjääris vaid mõne nädala, valmistades nädalas 5...10 tuhat tonni purustatud liiva. Peale purustus-sorteerimissõlme äraviimist töötab karjääris jällegi vaid ekskavaator või frontaallaadur. Karjääris töötamisel summutavad müra karjääri seinad ja katendist vallid.

Kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kohalik omavalitsus esitas oma arvamuse Moora liivakarjääri keskkonnanaloo (nr L.MK/320376) muutmistaotlusele Vinni Vallavolikogu 14.08.2025 otsusega nr 26 (KOTKAS 26.08.2025 nr DM-132201-9). Vinni Vallavolikogu kooskõlastas Osühingu MOREEN Moora liivakarjääri keskkonnanaloo muutmistaotluse.

Moora liivakarjäär jääb Lääne-Viru maakonnaplaneering 2030+ ja Vinni valla üldplaneeringu alale. Kuna Moora liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnanaloo nr L.MK/320376 anti välja 11.05.2011 on selle karjäärialaga arvestatud nii maakonnaplaneeringus, kui ka üldplaneeringus.

Keskkonnaametile ei ole teada Moora liivakarjääri keskkonnanaloo pikendamise vastuolu lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja

looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Moora liivakarjäär on juba avatud kaevandamise ala, kus mäeeraldise maastik on valdavalt juba kaevandamise ning kaevandamise ettevalmistustegevuse muudetud.

Moora liivakarjääri kattekiht on vallitatud teenindusmaal kuni 3 m kõrgustesse aunadesse. Ladustatud katend on võrdsustatav saastumata pinnasega, sest kaevealal ei ole olnud tööstust ega tuvastatud jääkreostust. Kasvukihi (mulla) vallitamisel on jälgitud, et ei toimuks segunemist teiste materjalidega. Säilitamiseks mulla bioloogilist aktiivsust on arvestatud, et aunasid ei tohi tihendada. Katendi koorimine ja vallitamine on toimunud kuival aastaajal pinnase loodusliku niiskuse juures. Katendiauna geotehnilise stabiilsuse tagamiseks silutakse auna pealispind ja küljed. Mulla maht mäeeraldise koorimata alal kokku on 60 m³. Mäeeraldise ladustatud katendist on kujunenud tõhus müra- ja õhusaaste tõke karjääri piirile. Samuti on müra ja tolmu tõkkeks olemasolevad kuni 10 m kõrgused karjääri seinad. Ladustatud katend kasutatakse hiljem ammendatud karjääri nõlvade ja põhja rekultiveerimisel. Katendi ladustamine mäeeraldise teenindusalale ei nõua suletud jäätmeoidla järelhooldust ega järelevalvet, õhu või vee kaudu eralduvate saasteainete teke ja levik on välistatud.

Lähim Natura 2000 ala on umbes 6,8 km kaugusele jääv Luusika loodusala ja mäeeraldisest 500 m raadiuses ei ole EELIS andmetel kaitsealuseid liike.

Kogu kaevandatav varu asub põhjaveetasemest kõrgemal ja Moora liivakarjääris puudub vajadus vee ärajuhtimiseks.

Kaevandamise lõppedes korrastamisel metsamaaks tuleb karjääri küljed kujundada nii, et oleks tagatud maa ohutu ja otstarbekas taaskasutamine ning maastiku üldilme oleks esteetiliselt vastuvõetav.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Peamised energiatarbijad karjääri avamise järgselt on karjääris töötavad seadmed ja masinad. Energiat kulub ettevalmistustöödeks, mis on Moora liivakarjääris juba tehtud ning maavara kaevandamiseks ja kaevisse laadimiseks transpordivahenditele.

Karjääri transpordiks vajaliku sobiv juurdepääsutee on juba olemas ja selleks ei ole vaja kulutada energiat ja loodusressursse.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Maavara kaevandamisega mõjutatakse alati suuremal või vähemal määral looduskeskkonda. Moora liivakarjääris kaevandamisel on peamisteks keskkonda mõjutavateks teguriteks maastikupildi visuaalne muutumine (praegu juba muudetud), müra, õhusaaste (tolm) ja võimalik mõju põhjaveele.

Pinna- ja põhjavesi

Moora liivakarjääris paikneb kaevandatav maavara põhjaveetasemest kõrgemal, seega kaevandamine ei muuda piirkonna veerežiimi ega mõjuta piirkonna majapidamiste kaevude vee taset.

Mõju põhja- ja pinnavee keemilisele koostisele on liiva-kruusa kaevandamisel reeglina seotud kasutatava tehnika avariolukordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades on lekete tõenäosus väike ja lekked kiiresti avastatavad. Avariolukorra tekkimise tõenäosus ei ole suurem, kui mõnes teises rasketehnikaga seotud tegevusalal (nt põllumajandus).

Karjääris töötamisel, kaevandamisel, kaevisel laadimisel või masinate hooldamisel ja tankimisel tuleb rangelt jälgida, et pinnasesse ja põhjavette ei satuks naftasaaduseid (kütust ega õli). Kasutada tohib vaid korrasolevat kaevandamistehnikat ning tehnika hooldamist ja remonti tuleb teha selleks kohandatud alal. Võimaliku avariolukorra likvideerimiseks peab karjääris töötajatel olema teada kindel tegevusplaan ja tagatud töövahendid.

Kehtival keskkonnaloal on reostuse vältimiseks kõrvaltingimus nr 2. Reostuse vältimiseks teostada pidevat tehnilise korrasoleku kontrolli karjääris kasutatava tehnika üle, hooldust ja tankimist viia läbi selleks kohandatud alal. Kaevandamisel järgida rangelt kõiki keskkonnakaitse ja ohutustehnika nõudeid.

Käesoleva KMH eelhinnang teeb peab kõrvaltingimust põhjendatuks ja piisavaks.

Müra

Välisõhus leviva müraga seonduvat reguleerib atmosfääriõhu kaitse seaduse §-d 55-66 ja keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (määrus nr 71).

Vastavalt määrusega nr 71 kehtestatud piirväärtustele tohib elamutega piirkonnas (II kategooria elamuala) olla tööstusmüra piirtase päeval ajal 60 dB ja öösel 45 dB. Kaevandustegevuse müra on võrdsustatud ehitusmüraga, mistõttu tuleb rakendada öise ajana 21.00–7.00 tööstusmüra normtasel. Impulssmüra põhjustavat tööd, näiteks lõhkamist, rammimist jne, võib teha tööpäeval kella 7.00–19.00. Piirtase on näitaja, mis üldjuhul iseloomustab rahuldavaid akustilisi tingimusi ja mida kasutatakse olemasoleva olukorra hindamisel, kusjuures olemasolevatel aladel ja ehitistes ei tohi müra ületada piirtaset.

Lähimad (500 m raadiusesse jäävad) hooned mäeeraldise teenindusmaast on:

- loode pool asuv Kүүni (38101:001:0072) kaugus teenindusmaast umbes 278 m
- ida pool asuv Poolmaa (38101:001:2332) kaugus teenindusmaast umbes 288 m
- loode pool asuv Nulu (38101:001:1990) kaugus teenindusmaast umbes 351 m
- loode pool asuv Kivistiku (38101:001:2931) kaugus teenindusmaast umbes 457 m

Moora liivakarjääri taotluse seletuskirja müraarvutuste kohaselt on müratase mäeeraldisest ligikaudu 280 meetri kaugusel 52 dB ja sellega ei ületata keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 toodud II kategooria ala päevase aja piirväärtuseks olevat 60 dB.

Moora liivakarjääri taotluse seletuskirjas on toodud, et nii Moora liivakarjääri mäeeraldisel, kui ka kõrval asuval Kuusemetsa karjääri mäeeraldisel kaevandatakse projekti alusel. See tähendab, et kaevandatakse kui on lähedal olevad projektid, kui projekte pole siis kaevandamist ei toimu. Valdavalt on teada ja praktika näitab, et kõrvuti olevates karjäärides sama aegselt kaevandamist ei toimu. Seega ei ole ka kahe karjääri kumulatiivset mõju müra puhul lähimale elamule.

Kehtival keskkonnaloal on müra piiranguks kõrvaltingimus nr 3. Kaevetöid teostada päevasel ajal ja tööpäevadel.

Käesoleva KMH eelhinnang teeb peab kõrvaltingimust põhjendatuks aga leiab, et sõnastust tuleks täpsustada, kuna ajaline piirang praeguses sõnastuses on väga umbmäärane. Ettepanek on muuta kõrvaltingimuse sõnastust järgnevalt:

Karjääris müra tekitavad tegevused (nt maavara väljavedu, ekskavaatoriga töö) on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7.00-21.00. Nädalavahetustel ja riigipühadel on töötamine keelatud.

Osakesed (tolm)

Moora liivakarjääris kruusa ja liiva kaevandamisel märkimisväärset õhusaastet ei kaasne. Moora liivakarjääris kaevandatakse keskmiselt 46 tuh m³ kruusa ja liiva aastas ehk orienteeruvalt 83 tuhat tonni. Tolm tekib laadimisprotsessi käigus materjali kukkumisel kallurisse ja karjäärisisesel transpordil kuival ajal. Transpordist tingitud tolmu leviku piiramiseks tuleb karjääri siseteid kuival aastaajal vajadusel niisutada.

Keskkonnaministri 14.12.2016 määruse nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ (määrus nr 67) ja selle lisa 1 kohaselt on õhusaasteluba vaja, kui tegevuse käigus eraldub ühe aasta jooksul atmosfääri osakesi (PMSUM) enam kui 1 tonn. Taotluse seletuskirjas toodud arvutuste kohaselt õhusaasteluba vaja ei ole, kuna osakeste summaarne heitkogus ei ületa määruses nr 67 sätestatud künniskogust.

Maksimaalne kaevandatav maht määruses sätestatud künnist ületamata on $1000: 0,0065 = 154\ 000$ tonni, mis kruusa ja liiva keskmise tiheduse juures (1,8 t/m³) teeb 86 tuh m³ aastas. Selle koguse ületamisel tuleb taotleda õhusaasteluba. Moora liivakarjääris kaevandatakse keskmiselt vaid 46 tuh m³ kruusa ja liiva aastas ehk õhusaasteluba ei ole vajalik.

Karjääris töötavad ekskavaatorid/kopplaadurid ning materjali väljaveol kasutatavad kallurautod eraldavad õhku heitgaase, mille tase ei tohi ületada lubatud piirmäärasid. Tehniliselt korrasoleva kaevandamistehnika kasutamisel heitgaasid hajuvad ning nendes esinevate saastekomponentide sisaldus on võrreldav igapäevakasutuses olevate mehhanismide (veokid, põllumajandusmasinad

jmt) poolt eraldatavate kogustega. Veokite heitgaaside piirväärtused on kehtestatud valmistaja tehase poolt ning neid kontrollitakse masinate tehnöülevaatusel.

Tolmu tekib laadimisprotsessi käigus materjali kukkumisel kallurisse, purustisse või puistangusse. Osakesi tekib ka karjäärialal töötavate masinate ümbruses, kuid nende levik on lokaalse iseloomuga. Kaevandamismasinate poolt tekitatava tolmu hulk on väike, sadestudes praktiliselt õhkutõusmise koha lähedale. Kaugemale võib levida tolmu toodangut vedavatest kallurautodest, kuna nende kiirus on suurem. Kallurid tõstavad tolmu nii karjäärisestel- kui ka väljaveoteedel. Arvestades, et veokite liikumiskiirus on karjäärides piiratud (tavaliselt kuni 30 km/h) ning karjäärisesed veoteed on lühikesed ja järskude tõusudega, siis ei saa sõidukid suurt kiirust arendada.

Transpordil tekkivad tolmu heitkogused sõltuvad liiklusintensiivsusest, kasutatavate masinate massist ja sõidukiirusest, teede peente osakeste sisaldusest, tee laiusest ja tööajast. Kaevise transpordist tekkiva tolmu leviku tõkestamise efektiivseks vahendiks kuival perioodil on teede niisutamine ning erinevate kemikaalide kasutamine.

Moora liivakarjääri materjal võib vajada töötlemist (sõelumist või purustamist) vaid vähesel määral. Aeg-ajalt karjääris töötama hakkav mobiilne töötlemissõlm (purusti koos sõeltega) töötab sisepõlemismootori abil ja kütusena kasutatakse diiselkütust. Töötlemissõlme põletusseadme nimisoojusvõimsus on 0,257 MW. Moora liivakarjääris kaevandatakse keskmiselt 46 tuhat m³ liiva ja liiva aastas ehk orienteeruvalt 83 tuhat tonni. Tunnis töödeldakse keskmiselt 150 tonni materjali. Seega töötab töötlemissõlm aastas hinnanguliselt kuni 560 tundi.

Mäeeraldise tolmu levikut külgnevatele aladele vähendab alal paiknevad puistangud ning karjääri kuni 10 m kõrgused nõlvad.

Kehtival keskkonnaloal on müra piiranguks kõrvaltingimus nr 4. Karjääri teenindava transpordi liikumisel tuleb minimeerida tolmu teket ning vajadusel kasta karjääri juurdepääsuteid.

Käesoleva KMH eelhinnang teeb peab kõrvaltingimust põhjendatuks aga leiab, et sõnastust tuleks täpsustada, et selgelt oleks aru saada kuna on meedet vaja rakendada. Ettepanek on muuta kõrvaltingimuse sõnastust järgnevalt:

Juhul kui tolmu põhjustab häiringuid ümbruskonna aladele või elanikele, tuleb karjääri tegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisesid teid ja platse.

Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valgus-, soojus-, kiirgus- ega lõhnareostust tegevusega ümbruskonnale eeldatavalt ei kaasne. Liiva ja kruusa kaevandamisega selliseid mõjusid ei teki või on need ebaolulise suurusega.

Vibratsioon

Lähtuvalt töötavate käsitlevatest õigusaktidest on karjääris töötavale tehnikale kehtestatud

vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Karjääris töötav tehnika peab vastama kehtestatud normidele. Moora liivakarjääris ei viida läbi lõhkamisi, seega vibratsiooni tekkimist kavandatava tegevuse elluviimisel ette näha ei ole.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Selle kohaselt võib mäeeraldisel kirjeldatud tegevuse tulemusel kaevandamisjäätmeteks kvalifitseerida kooritud katendit.

Moora liivakarjääris kaevandamisel jäätmeid ega reovett ei teki – kogu kasulik materjal turustatakse ning mäeeraldiselt eemaldatud katend ladustatakse ajutisel mäeeraldisel sisepuistangutes ja kasutatakse hilisemalt kaevandatud ala korrastamiseks.

Karjäärialale on keelatud prügi ladustada. Keskkonnale ohtlikud jäätmed tuleb koguda teistest jäätmetest eraldi (määrdeõlid, pliiakud, patareid, õlised kaltsud jms) ja käidelda nõuetekohaselt (viia jäätmejaama vms). Mäeeraldisel tuleb käidelda jäätmeid vastavalt kehtivatele nõuetele.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariiolekordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Kaevandamisel tuleb rangelt jälgida, et ei satuks kütust või õli pinnasesse. Mäetöödel on potentsiaalseteks reostusallikateks karjääri mäemasinate tehnilised avariid. Selle tulemusel võib pinnasesse sattuda diiselkütust ja/või määrdeaineid, millega võidakse saastada nii pinnast kui ka vett. Selle vältimiseks tuleb pidevalt jälgida masinate tehnilist seisundit ning planeerida karjääri projektis avariide likvideerimise viisid. Tuleb tagada kütte- ja määrdeainete pinnasesse sattumise vältimiseks ettenähtud kaitsevahendite olemasolu ja korrashoid. Remontimine peab toimuma selleks ettenähtud kohtades. Võimaliku tekkinud reostuse likvideerimiseks peab olema karjääris töötajatel teada kindel tegevusplaan.

3.1.8. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht puudub.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Alal on olemasolev liivakarjäär, mistõttu looduslik maakasutus on muutunud muutub (metsaadatud). Pärast kaevandamist ala korrastatakse metsamaaks.

Moora liivakarjääri taotluse kohaselt on korrastamisel planeeritud nõlvatervik ja nõlvad tasandatakse pinnase püsinurgast tuleneva nõlvusega, moreenpinnase puhul kaldega 1:1,5 ning kruus- ja liivpinnase puhul põhjaveetasemest kõrgemal kaldega 1:2. Karjääri ala korrastatakse metsamaaks (pindala 5,33 ha).

Ala korrastamisel metsamaaks laotatakse karjääri nõlvadele ja põhjale alalt varem kooritud kattepinna. Korrastatud metsamaal ei tohi põhjaveetase tõusta kõrgemale kui 0,7 m sügavuseni korrastatud maapinnast. Korrastamisprojekti koostamise käigus määratakse kaevandatud ala korrastamise suunad ja kattepinna maht täpsemalt.

Kaevandatud maa korrastamine tuleb teha vastavalt koostatavale korrastamise projektile, kus määratakse ala korrastamiseks vajalikud tööd ja nende mahud. Karjääri korrastamise projekt tuleb koostada vastavalt keskkonnaministri 07.04.2017 määruses nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded, kaevandatud maa ning selle korrastamise kohta aruande esitamise kord ja aruande vorm ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ kehtestatudle.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõimes

Moora liivakarjääri mäeeraldis paikneb Pandivere kõrgustikul, jääaja servamoodustise Kellavere mäe kirde nõlval. Karjääri aluspõhja moodustab Siluri ladestu Llandoverly ladestiku Varbola kihistu (O3-S1vr) detriitne savikas muguljas lubjakivi mergli vahekihtidega ja mikrokristalne lubjakivi. Taotletava mäeeraldisega on hõlmatud Kellavere-Veskimäe maardla (registrikaart nr 370) aktiivse tarbevaru plokid 14, 15 ja 16. Täpsem ülevaade on toodud ptk-s 3.1.1.

Liiv-kruus looduses ei taastu, mistõttu on tegemist taastumatu loodusvaraga ning puudub looduskeskkonna vastupanuvõime. Kaevandamise käigus muutub kaevandatava ala maastik ja looduslik mitmekesisus täielikult. Maakasutus taastatakse kaevandamise lõppemisel.

Looduslikult oli ala metsamaa enne Moora liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320376 väljaandmist 11.05.2011. Vee ärajuhtimist alal ei teostata.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Maavara kaevandamisega kaasneb mäeeraldises piires mäetööde käigus maastiku muutus ja olemasoleva taimkatte hävimine. Kaevandamine sarnaneb oma olemuselt ehitustegevusega. Nagu iga ehitustegevusega, võib ka maavara kaevandamisega kaasneda keskkonnahäiringuid. KeÜS § 3 lõike 1 kohaselt on keskkonnahäiring inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale. Keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneda võivateks peamisteks keskkonnamõjudeks on kaevandamise tehnoloogilise protsessi ja transpordiga

kaasnev müra ja osakeste heide välisõhku ning mõju maastikule ja maakasutusele.

Kaevandamistegevusega kaasneda võiva osakeste heitme või müra häiringu mõju ei ulatu kaevandamistegevuseks kasutatavale tehnoloogiale õigusaktidega seatud tehnilistest piirangutest ja väljatava maavara looduslikust niiskusest tulenevalt eeldatavalt kaugemale kui 250-300 m. Kuivema ilma korral, avamaal võib toodangu transportimisel välisõhku paiskuv osakeste kogus tugevama tuule korral kanduda ka mainitust kaugemale. Selliste olukordade vältimiseks seatakse keskkonnaloale kõrvaltingimused asjakohaste leevendusmeetmete rakendamiseks.

Kaevandamistegevus toob endaga kaasa maastiku pikaajalise või püsiva muutumise. Samas on näiteks majanduslikust aspektist oluline ka taastumatute maavarade jätkusuutliku kasutamise tagamine. Karjääri töötamise jooksul looduslik mitmekesisus paratamatult vaesub. Pikemas perspektiivis see taastub.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine Moora karjääri mõjupiirkonnas alasid, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid oleks ületatud või võidakse ületada. Karjäär ei asu tiheasustusalal.

Kultuurimälestised

Karjäärialal või selle mõjualal (250 m) puuduvad kultuurimälestiste registrisse kantud kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad. Lähim kultuurilist väärtust omav objekt on endise Kellavere karjamõisa asukoht (ei ole võetud kaitse alla), mis jääb 275 m kaugusele ja ei ole mõjutatud Moora liivakarjääri kaevandamistegevusest. Lähemad muinsuskaitse alla võetud objektid on mäeeraldisest enam, kui 1,2 km kaugusel.

Looduskaitseelised piirangud ja mõjud nendele

Mäeeraldise teenindusmaa kirde-lõuna-edela piirist lähimas kohas umbes 6 m kaugusele jääb Kellavere maastikukaitseala (KLO1000490) – sealjuures mäeeraldise piir on kaugemal (lähemas kohas umbes 17 m kaugusel). Kellavere maastikukaitseala on loodud 1959. aastal maastikuelemendi, jääaja servamoodustise, liustikutekkelise massiivi keskosas paikneva kõrge voorja künne, Kellavere mäe kaitseks. Kellavere mägi on absoluutselt kõrguselt (155,7 m) Pandivere kõrgustiku teine mägi. Suhteliseks kõrguseks on kuni 40 m. Kaitseala pindala on 155,2 ha. Kellavere maastikukaitseala kaitse-eesmärk on väärtusliku geomorfoloogilise objekti, jääaja servamoodustise Kellavere mäe kaitse ja maastikuilme säilitamine.

Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2022. a määrus nr 98 kinnitas Kellavere maastikukaitseala kaitse-eeskirja. Keelatud tegevused kaitse-eeskirja paragrahv 8 lõike 1 järgi kaitsealal keelatud:

- 1) maavara kaevandamine;
- 2) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine.

Kaitse-eeskirja paragrahv 8 lõike 2 järgi on kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;

- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteatise kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda veeluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist;
- 8) jahiulukeid lisasööta.

Moora liivakarjäär ei lähe antud kaitse-eeskirjaga vastuollu, kuna kaevandamist ei toimu Kellavere maastikukaitsealal ja selle vahetusläheduses.

Lähim Natura 2000 ala on Moora liivamaardlast umbes 6,8 km kaugusele jääv Luusika loodusala, mida Moora liivakarjäär ei mõjuta.

Keskkonnaamet kontrollis kaitsealuste liikide olemasolu Moora liivakarjääri ümbruses Eesti Looduse Infosüsteem EELIS andmete järgi. Piirkonnas ei ole teada kaitsealuste taimede ja loomade elu- või kasvukohti 500 meetri raadiuses Moora liivakarjääri mäeeraldisest. Liivakarjäär jääb vaid must-toonekure (*Ciconia nigra*; KLO9127716) keskkonnakaitselise liigi puhvrialale olles linnu elukohast enam, kui 8,58 km kauguse. Kuna must-toonekurg on piisavalt kaugel ja Moora liivakarjääri puhul on tegu olemasoleva karjääriga võib eeldada, et karjääritegevuse mõju ei ole oluline.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

KeÜS § 23 lõige 1 sätestab, et igapäev on õigus tervise- ja heaoluvajadustele vastavale keskkonnale, millega tal on oluline puutumus. Lõike 2 kohaselt on oluline puutumus isikul, kes viibib tihti mõjutatud keskkonnas, kasutab sageli mõjutatud loodusvara või kellel on muul põhjusel eriline seos mõjutatud keskkonnaga. KeÜS § 3 lõike 1 kohaselt on keskkonnahäiring ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata. Siiski tuleb võimaliku keskkonnahäiringu tekkimist võimalusel ennetada ning kui see pole võimalik, võtta kasutusele leevendusmeetmed. Keskkonnaloa omanikul on kohustus hüvitada kaevandamisega tekitatud kahju sõltumata oma süüst (MaaPS § 93 lõige 1).

Kellavere-Veskimäe liivamaardla Moora liivakarjäär asub Lääne-Virumaal Laekvere alevikust ligikaudu 2,2 km loode pool ja Simuna alevikust ligikaudu 7,5 km kirde pool. Moora liivakarjäär paikneb Moora küla keskusest 1,5 km põhjas, Rahkla külast 1,6 km edelas.

Lähimad (500 m raadiusesse jäävad) hooned mäeeraldisest teenindusmaast on:

- loode pool asuv Küüni (38101:001:0072) kaugus teenindusmaast umbes 278 m
- ida pool asuv Poolmaa (38101:001:2332) kaugus teenindusmaast umbes 288 m
- loode pool asuv Nulu (38101:001:1990) kaugus teenindusmaast umbes 351 m
- loode pool asuv Kivistiku (38101:001:2931) kaugus teenindusmaast umbes 457 m

Päevaselt ülenormatiivne müra kinnistuteni ei ulatu. Kuna tagatud ei ole öine müratase on

keskkonnaloaga keelatud kaevandamine öösel. Võimaliku peenosakeste heitme vähendamiseks rakendatakse leevendusmeetmena karjääri teede ja platside niisutamist.

Maastikupildi visuaalne muutumine on maavara kaevandamise juures paratamatu ning selle mõju on leevendatav rikutud maa kaevandamisjärgse korrastamisega, mis on tulenevalt seadusandlikust korrast keskkonnakaitseloa omajale kohustuslik

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Eelnevast lähtudes võivad Moora liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamistegevusega kaasnevateks peamisteks mõjudeks olla mõju välisõhule (tolm, müra) ja maastikule. Välistatud peavad olema erinevad koosmõjud.

3.3.1. Mõju suurus, mõjuala ulatus, mõju ilmnemise tõenäosus ja aeg, mõju laad, tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Keskkonnaamet käsitleb kavandatava tegevuse mõjualana Moora liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaad ning ca 250 m ümber selle, kuna nii kaugemale võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Arvutuslikult jäävad mõju suurused kehtestatud piinormidesse, kuid vajadusel tuleb teostada kontrollmõõtmisi.

Kaevandamistegevusega kaasnevad häiringud avalduvad kaevandamise käigus keskkonnaloa kehtivusaja jooksul. Perioodil, kui kaevandamist ei toimu, kavandataval tegevusel otseseid mõjusid ei ole v.a. visuaalne häiring.

Pärast kaevandamistegevuse lõppemist ning ala korrastamist lõpeb ka kavandatava tegevuse mõju. Eelhinnangu järelduste kohaselt ei teki kavandatava tegevuse elluviimisel olulist negatiivset keskkonnamõju, samas ümberkaudsetele elanikele tavapärasest mõnevõrra rohkem häiringuid (müra, õhusaaste) võib siiski tekkida. Siiski võib eeldada, et häiringute esinemine on leevendatav ja võimalik. Asjaõigusseaduse § 143 lõige 1 sätestab, et kinnisasja omanikul ei ole õigust keelata gaasi, suitsu, auru, lõhna, tahma, soojuse, müra, põrutuste ja muude seesuguste teiselt kinnisasjalt tulevate mõjutuste levimist oma kinnisasjale, kui see ei kahjusta oluliselt tema kinnisasja kasutamist ega ole vastuolus keskkonnakaitse nõuetega. Mõjutuste tahtlik suunamine naaberkinnisasjale on keelatud. Kaebuste korral tuleb häiringute intensiivsust mõõta ning vajadusel korraldada töö karjääris ümber.

3.3.2. Mõju piiriülesus

Riigipiiri üle mõju ette näha ei ole, riigipiir jääb karjäärialast kaugemale.

3.3.3. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Lähim Natura 2000 ala on Moora liivamaardlast umbes 6,8 km kaugusele jääv Luusika loodusala. Negatiivset mõju Natura 2000 aladele ette näha ei ole, kuna need jäävad tegevuskohast piisavalt kaugemale. Nii kaugemale ei levi tolmu- ega mürähäiring. Veerežiimi ei

mõjutata. Samuti ei ole kaugusest tulenevalt otseselt Moora liivakarjääri transpordikoormuse mõju Natura aladele.

3.3.4. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimivate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kumulatiivne mõju maavarade kaevandamisel saab eelkõige tekkida kõigi müraallikate koosmõjul. Moora liivakarjääri mäeeraldis piirneb põhjast tegutseva Kuusemetsa karjääriga (osaühing Heino Veod, kaevandamise luba nr. LVIM-022). Kuusemetsa karjääris kaevandatakse hetkel kehtiva loa LVIM-022 alusel ehitusliiva (aktiivse tarbevaru 1. plokk, pindala 6,45 ha). Läände 900 m kaugusele jääb tegutsev Kellavere-Veskimäe liivakarjäär (Veskimäe Liivamaardla OÜ, kaevandamise loa nr. L.MK/318759). Karjääride koos töötamisel võib esineda kumulatiivne mõju eriti kõrval asuva Kuusemetsa karjääriga. Keskkonnalaos muutmistaotluse seletuskirja kohaselt Moora liivakarjääri mäeeraldisel ja Kuusemetsa karjääri mäeeraldisel kaevandatakse projekti alusel. See tähendab, et kaevandatakse kui on lähedal olevad projektid, kui projekte pole siis kaevandamist ei toimu. Varasema kogemuse põhjal kõrvuti olevates karjäärides sama aegselt kaevandamist ei toimu. Seega ei ole ka kahe karjääri kumulatiivset mõju müra puhul lähimale elamule.

Keskkonnalaos omanik peab täitma kõiki asjakohaseid õigusaktides sätestatud nõudeid ja loale kantavaid kõrvaltingimusi ning tegema omalt poolt kõik võimaliku, vähendamaks tekkivate keskkonnanäringute esinemist ning levimist.

3.3.5. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalusi

Moora liivakarjääris kaevandamisega kaasneva võivaid keskkonnanäringuid on pikemalt käsitletud käesoleva eelhinnangu punktides 3.1.5., 3.1.7 - 3.1.8., 3.2.3.-3.2.4 ja 3.3 ning siinkohal ei korrata. Eelhinnangus esitatud kaalutluste alusel täpsustab Keskkonnaamet keskkonnanäringute leevendamiseks lisatud müra ja tolmu puudutava loa kõrvaltingimusi nr 3 ja 4, kuna need ei olnud üheselt arusaadavad. Keskkonnalaos kõrvaltingimusi 1 ja 2 ei muudeta.

Kehtiva loa kõrvaltingimused:

1. Kaevandatud mahu aruannete esitamisel, plokkidest 14, 15 ja 16 kaevandamisel, on kaevandajal kohustus kinni pidada kasutusala protsentuaalsest jaotusest: ehitusliiv 66%, ehituskruus 16% ja täiteliiv 18%.
2. Reostuse vältimiseks teostada pidevat tehnilise korrasoleku kontrolli karjääris kasutatava tehnika üle, hooldust ja tankimist viia läbi selleks kohandatud alal. Kaevandamisel järgida rangelt kõiki keskkonnakaitse ja ohutustehnika nõudeid.
3. Kaevetöid teostada päevasel ajal ja tööpäevadel.
4. Karjääri teenindava transpordi liikumisel tuleb minimeerida tolmu teket ning vajadusel kasta karjääri juurdepääsuteid.

Kõrvaltingimused nr 3 ja 4 uues sõnastuses:

3. Karjääris müra tekitavad tegevused (nt maavara väljavedu, ekskavaatoriga töö) on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7.00-21.00. Nädalavahetustel ja riigipühadel on töötamine keelatud.

4. Juhul kui tolmu põhjustab häiringuid ümbruskonna aladele või elanikele, tuleb karjääri tegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse.

3.4. Eelhinnangu järelendus

Eelhindamise tulemusena järelendab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kuna:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub põhjavee tasemest üleval pool;
4. mäeeraldisel maastik kaevandamistöde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.

KeHJS § 11 lõike 8¹ kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 järgi, kui eelhinnangu järelenduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

KeHJS § 3³ lõike 1 järgi keskkonnameetmed on kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise ning põhjendatud juhul heastamise meetmed. Keskkonnameetmete hulka arvatakse ka keskkonnaseire. KeHJS § 3³ lõike 2 kohaselt peavad keskkonnameetmed, sealhulgas keskkonnaseirega jälgitavate näitajate liik ja seire kestus, olema proportsionaalsed kavandatava tegevuse iseloomu, asukoha ja mahuga ning eeldatavalt avalduva keskkonnamõjuga.

Keskkonnaseire määramisel ja tegemisel arvestatakse olemasoleva keskkonnaseirega.

Loa taotleja ei ole KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 alusel esitanud Keskkonnaametile teavet kavandatava tegevuse erisuste või võetavate keskkonnameetmete kohta, millega loa taotleja kavandab vältida või ennetada muidu ilmnedava võivat olulist ebasoodsat keskkonnamõju.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2² alusel 10.04.2026 kirjaga nr DM-132201-10 Moora liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Vinni Vallavalitsusele ning tutvumiseks osaihingule MOREEN, seisukoha esitamise tähtajaga 24.04.2026.

Nimetatud kuupäevaks ei laekunud arvamusi või vastuväiteid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Teadmiseks: ARGO SIMS, Maa- ja Ruumiamet, MARGOT-DAISI PÕLDROOS, Osaihing Heino Veod, RAIN REBAS, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Vinni Vallavalitsus

Kersti Ritsberg 5302 5823
Kersti.Ritsberg@keskkonnaamet.ee